

Бабинген

И тази година свирепият януарски студ не попречи на ромите-решетари от ломските квартали Младеново и Хумата да отбележат най-тачания си празник - Бабин ген. Макар и доста години да са минали от бабуването на бабите-акушерки в ромските гета, празникът е върховен и екзотичен. Традицията повелява в този ден да властват само омъжените жени. Тоалетите им се подготвят в зависимост от семейния бюджет, като целта е най-доброто. В последните години на ромска сиромашия по-бедните решетарки през цялата година пестят и мечтаят как ще се представят в празничния ден. Жените, събрани по

десетина в приятелски групи, наемат оркестри и обикалят по домовете на всяка, докато се съберат.

С огнени танци, песни и веселие, докато съпрузите им само кротуват и изпълняват пришевките им, женските групи се събират в центъра на махалата. Там градусът, подкрепен и от щедро разливаните маркови питиета, се повишава чувствително. Дошлите гости не роми, с приоритет както на Васильовден, могат да се насладят на уникално шоу, след като са зачели и споделили трапезата на братята-роми. В многообразните ромски танци празнуващите жени се наблюдават и оценяват от специално жури, с награден фонд и

критерии като при конкурс за "мис". Някои от танцуващите фурии "генсат" дори по монокини, нищо, че северният вятър пронизва наоколо всичко живо. Virtuozният тромпетист Бончука цепи ефира с авторски парчета, а от друга страна го конкурира Бондата, синът на бай Богдан (тромпетист-ветеран), пеейки неприлични песни по микрофона на сцената. Вече "загрели", женските групи тръгват в импровизирано шествие към центъра на града, а от там към Родилното отделение на районната болница. Там пагат яко черпене и танци с лекарите акушери и гинеколози, помогнали за появата на най-ценното в живота - детето. Веселието продължава през целия ден, както и на следващия, а гости има дори и от други градове.

Петър ПЕТРОВ

Отново е събота. И както обикновено, "софиянци" заминават по родните си места, аз също тръгвам за моето родно село. Пътувам два часа и половина и ето ме на гарата. Слизам и тръгвам по улицата, към "Зайчек махала" или някогашната "Бакльовец". Не знам кого ще заваря вкъщи, но вървя уверено. Мисля си за наш'те! На всяка пряка срещам съселани. Чакаат козите. Поздравяват ме радостно.

- Добре дошла, да ги повидиш ли, много здраве - и се разминаваме.

След шест преки, вървейки по главната улица "Опълченска", от лявата страна на № 8а, спирам пред дома на моите родители, Илия и Тодорка Димитрови.

Коминът радостно пуши, а белите дантелени пердета сякаш ми се усмихват от прозорците. Отварям външната врата и тръгвам по пътеката. Пръв ме посреща котаракът Дунди, мяука и се умилква в краката ми, усеща, че го обичам.

Дворът през зимата е сив и скучен, чешмата е направила сталагмит от лег.

- Лельо, леля си дойде - щастливите викове на моите племенници ме събуждат.

Най-малката Теди, на годинка и половина, и тя чурулика:

- Ляло, ляло!

Това е мигът, в който Господ слиза на земята. Викове, радост, целувки, най-после влизам в стаята, заварвам майка ми присегнала на леглото до прозореца, с вечните шишове (изгли) в ръце, пак плете нещо, на някое от децата. Повдига очилата си нагоре, усмихва се умореното ѝ лице - О, добре си ми дошла - приближавам, целувам ѝ ръка и ми става леко.

Докато се разговорим, татко влиза да вземе котела с топла вода за телето (както пчеличка е моят баща). Отрудените очи на татко светват, когато ме вижда. Поемам коравата и напукана от работа десница и я целувам, като на светец! Невероятно е ромското чувство, което са възпитали у нас - да почитаме и уважаваме родителите си.

Щастлива съм в родния си дом, при корена си

при корена си

А той е много колоритен.

Прабаба Мицрем и прадядо Балин са родители на дядо Усо (Асен). Имали са три деца - Усо (дядо ми), Екатерина и Яшар.

Прабаба Хаїрие и прадядо Усо, пък са родители на баба Елена, те са имали девет деца - Аника, Зимбила, Яшар, Дудка, Тодора, Рубика, Сабаха, Илия и (баба ми) Елена.

И двата рода са били калайджии.

Прабаба Сабаха и прадядо Демир са родители на дядо Яшо (Георги). Имали са пет деца - Ханка, Яшар (дядо ми), Уско, Нага и Тодора.

Дядо Демир е бил ковач - железар.

Прабаба Балкџа и прадядо Илия са родители на баба Дудуна (Анка), на която съм кръстена и аз. Те пък са имали седем деца - Саба, Усо (Ангел), Дудуна (Анка), Захари, Алек-

сандър и Мария. Те също са калайджии и са кореняк мирковчани.

Баба Елена и дядо Усо (Асен), също са калайджии, в техните ръце бакърът греиваше, придобиваше чудновата форма я на котел, я на тенджерата, тиган, всеки знае, че най-хубавата тава за мармалад и лютеница е бакърената, курбанът е най-вкусен, приготвен в бакърен казан. Те Владееха отлично турски език и когато искаха да си кажат нещо тайно от нас, го използваха с охота.

Това са родителите на майка ми, заселили са се в с. Мирково през 1947 г., когато майка ми е била на пет години. Идват от с. Байлово - Елинпелинско. Имат пет деца - Балин (Марин), Мария, Димитра, Захари и (майка ми) Тодорка. Сега в рода има много Асеновци и Елени, но никої не наследил изкусния занаят на баба и дядо.

Баба Дудана (Анка) и дядо Яшо (Георги), пък са родителите на татко. Дядо, за разлика от баща си, е бил джамбазин. Бил е с невероят-

найти на нашите предци, изхранвали с достойнство и майсторлък многолюдната си челяд, след години ще бъдат само спомен, или предание! Чудесно е, че брат ми, наследил името на дядо Георги, продължава семейната традиция, джамбазлъка, от баща на син, на внук, даї Боже, и на правнук, и т.н.

Сега времената са други, все пак сме 21-ви век.

Има Асеновци, Елени, има Анка и Георги - следовател, медицински лаборант, шофьор, кранист, след година и икономист, но няма да забравим широко скроените ромски сърца на предците си!

Да бъдат благословени! Мир на праха им! Времето минава неусетно. Татко вече е издоил кравата и козите, прибрал е кокошките и коня, нахранил е и телето, а ние сме приготвили вечерята. Аз и сестра ми внасяме разтегателната маса, за да се съберем всички.

Сестра ми Милена, брат ми Георги, снаха ни Истиляна, децата Ани, Кирчо и малката Теди. Разбира се почетното място е за татко и майка. Аз задължително сядам до любимите ми племенници. Трапезата е скромна, но всичко е много вкусно и сито, говорим за наблюдаващите "Сирни Заговезни", деня, в който ромите от Средногорието са си избрали да ходят на прошка. За оратника (огън, който се върти), за кукерите, които вълнуват децата. За тайната надежда, че с идването на пролетта, ще дойде по-доброто!

- Татко, вече почна 60, стига с тая работа, една нива и една ливада ти стигат!

- Оти, Анче, мене нищо ми не пречи!

- Ако не работим, майко, нема откъде, колкото Бог ни гържи (майка ми е евангелистка), колко моем, ще работим!

Въздъхва замислен татко!

- Немое, оти нали видиш, сестра ти, брат ти откога са без работа, Кирчо компютър иска, сестра му в некакво училище с езици иска да учи, не знам, не знам!

После, звънко се смее, широко ромско сърце!

Анка ГЕОРГИЕВА

Прабаба ми Мицрем, дядо ми Усо

но буйна ромска натура. След сватбата си с баба, през 1939 г., дядо заминава във Втората световна война. Връща се от Унгария в края на 1942 г., болен от малария. Раждат им се три деца - Саба (Славка), Димитър и (баща ми) Илия. Живели са в с. Долно Камарци. За нещастие, дядо е бил по-джамбазлък, скочил от един камион и починал. Така моят баща на шест месеца остава сираче.

Баба Дудуна се връща в Мирково, откъдето е родом, и се омъжва втори път за Шаме (Генчо), раждат още - Марин, Стоянка и Стоил.

Шаме е ковач

и докато беше жив, имаше работилница, където им беше къщата на главната улица на селото. Нямаше желязо да му се опре и да не стане мотица, брадва, бел, маша или каквото си поиска.

Баща ми отлично е овладял този занаят, но си го влече, животните, джамбазлъка.

Баба ми пък пееше много хубаво.

Но и тук никої не наследил ковашката дарба. Мъчно ми е като си помисля, че изкусните за-